

Af *Alfred Hansen* (DR) til undervisningsministeren:

»Hvad er ministerens begrundelse for at lade eleverne ved folkeskolens afgangsprøve i dansk retskrivning benytte retskrivningsordbog som anført i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 8. marts 1977 om folkeskolens afsluttende prøver m. v. § 20, stk. 3?«

(Spm. nr. 76).

Skriftlig begrundelse.

Det forekommer, at en prøve, der skal måle elevernes ortografiske formåen, vil være ganske værdiløs, hvis den afholdes som beskrevet i bekendtgørelsen.

Ganske vist skal prøven i videst muligt omfang afspejle det daglige arbejde i undervisningen, og det må formodes, at der til daglig anvendes ordbøger; men i det øjeblik eleverne ved hjælp af ordbøger foretager rettelser i deres besvarelser, har de bevæget sig over i en indlæringsituation, hvilket ikke er hensigten med nogen prøve. Elevernes færdighed i at udtrykke sig skriftligt måles ved den i stk. 4 nævnte prøve i skriftlig fremstilling, hvor det er naturligt, at eleverne benytter retskrivningsordbog, idet prøven så kommer til at afspejle den daglige arbejdssituation.

Prøven i dansk retskrivning afsvækkes yderligere som måleredskab, hvis den som angivet i bekendtgørelsen heller ikke skal kunne måle elevernes færdighed i at benytte en kommatering, der deler teksten naturligt og derved fremmer forståelsen af teksten.

Det må stadig være folkeskolens opgave at lære eleverne at skrive et klart og utvetydigt dansk. Hertil hører en ordentlig bogstavering og en logisk tegnsætning. Det må derfor være disse færdigheder, der skal måles ved den omtalte prøve. Det opnås ikke, hvis prøven afholdes som beskrevet.

Undervisningsministeren (*Ritt Bjerregaard*):

I den skriftlige begrundelse for det stillede spørgsmål anføres følgende:

»Det forekommer, at en prøve, der skal måle elevernes ortografiske formåen, vil være ganske værdiløs, hvis den afholdes som beskrevet i bekendtgørelsen.«

Hvis prøven skulle bestå i at måle elevernes parate ortografiske formåen, er indvendingen forståelig. Som prøven er lagt til rette, sigter den imidlertid mod at måle elevernes ortografiske formåen under anvendelse af det hjælpe-

middel, der normalt står til rådighed for den, der skal formulere sig skriftligt. Prøvesituationen skulle dermed afspejle ikke alene undervisningssituationen, men tillige den situation, som vil være typisk, hvor man uden for skolens verden har brug for at udtrykke sig skriftligt med korrekt stavemåde.

Der er med indførelsen af retskrivningsordbogen som hjælpemiddel ved folkeskolens afgangsprøve i retstavning ikke tale om en svækelse af kravene til elevernes færdighed på dette område. Tværtimod. Den elev, der skal have udbytte af en ordbog, må i virkeligheden være i besiddelse af en ret udviklet stavefærdighed. Der skal nemlig hos eleven under gennemlæsningen opstå en tvivl om, hvordan et ord staves, og derefter skal eleven ved hjælp af ordbogen kunne bekræfte eller afkræfte denne tvivl. At anvende en ordbog i en sådan situation kræver en teknik, der ikke er så enkel, som man umiddelbart skulle tro.

Der er i undervisningsministeriet ingen tvivl om, at indførelse af ordbog ved retskrivningsprøven vil have en heldig tilbagevirkende afsmitning på undervisningen, hvorved eleverne både vil opnå en større parat stavefærdighed og større færdighed i at anvende ordbogen. Og som information om den enkelte elevs formåen på det ortografiske område vil en prøve karakter, der er opnået med ordbogen som hjælpemiddel, utvivlsomt være af større værdi for den, der skal vurdere eleven, end en prøve karakter, der bl. a. måler elevens færdighed i at gætte rigtigt.

Alfred Hansen (DR):

Når jeg har stillet det omtalte spørgsmål til undervisningsministeren, er det, fordi jeg formener, at det cirkulære, som er udsendt den 8. marts fra undervisningsministeren, ikke er i overensstemmelse med det, som befolkningen ønsker, og jeg tror bestemt heller ikke, det er i overensstemmelse med flertallets ønske i dette ting.

Undervisningsministeren sagde i sit svar til mig, som jeg takker for, at prøven skal afspejle den daglige situation fra arbejdet i klassen. Jeg vil gerne sige til undervisningsministeren, at der findes to former for prøve ved de afsluttende prøver, nemlig dansk stilskrivning berammet til 4 timer og så prøve i dansk retskrivning – jeg understreger: prøve i dansk retskrivning. Ved stilskrivning har det hidtil været sådan, at eleven kunne anvende ordbog,